

Ontwikkelgesprek opleiding Werktuigbouwkunde

In het nieuwe beoordelingskader voor accreditatie in het hoger onderwijs is een ontwikkelgesprek opgenomen. Het doel van het ontwikkelgesprek is dat de opleiding en het panel als peers met elkaar in gesprek gaan over de ambities en het ontwikkelpotentieel van de opleiding. Dit ontwikkelgesprek heeft plaatsgevonden in het kader van de externe visitatie van Werktuigbouwkunde.

Binnen onze academie (Life Science, Engineering & Design (LED)) zijn we dit studiejaar gestart met het project "Heroriëntatie toetsing eindniveau LED opleidingen". De reden dat dit project er gekomen is, is dat:

- de competentieontwikkeling van studenten een continu proces is, waarbij meerdere meetpunten in dat proces voor zowel de student als de opleiding van grote meerwaarde kunnen zijn.
- het lastig is om ervoor te zorgen dat alle competenties op het eindniveau via de huidige invulling van het afstudeerprogramma aan bod komen.
- de afstudeerbeoordelingen erg omvangrijk zijn, aangezien alle competenties in het huidige afstudeerprogramma aan bod komen. Doordat het zo omvangrijk is, worden de formulieren niet altijd even gedetailleerd ingevuld.

Het doel van dit project is dat er een afstudeerprogramma komt waarin elke LED-opleiding haar eindniveau goed kan verantwoorden. Hierbij worden alle competenties van een opleiding op het afgesproken niveau getoetst, gebeurt de toetsing met een hoge mate van betrouwbaarheid en validiteit en zijn procedures en formats werkbaar in de praktijk.

Omdat we aan het begin van dit project staan en de richting nog niet bepaald is, is ervoor gekozen om dit project als onderwerp te nemen voor het ontwikkelgesprek. Het ontwikkelgesprek is geslaagd als er meer duidelijkheid is omtrent de kaders waarbinnen het afstuderen mag plaatsvinden en als duidelijk is hoe de examencommissie (en andere geledingen) de kwaliteit kan (kunnen) borgen.

Een belangrijk punt wat door het visitatiepanel bevestigd wordt is dat het geen verplichting is om een scriptie onderdeel te laten uitmaken van je afstudeerprogramma. Het is belangrijk dat er gekeken wordt welke producten aansluiten bij de beroepspraktijk en in hoeverre die gebruikt kunnen worden om het eindniveau aan te tonen (door de student) en te borgen (door de opleiding). Voorbeelden die hierbij gegeven worden zijn:

- een criteriumgericht interview,
- een pakket van tekeningen,
- een (digitaal) 3D-model van het ontwerp,
- of een gebruikershandleiding.

Welke beroepsproducten gekozen worden is aan de opleiding zelf; beroepsproducten moeten passend zijn bij de inhoud en het niveau van de verschillende competenties.

Per beroepsproduct zal gekeken moeten worden wat de eisen aan de examinatoren zijn. De examinatoren zijn verantwoordelijk voor de transparantie van de gegeven beoordeling. Deze examinatoren worden door de examencommissie benoemd en worden geschoold om deze functie te kunnen uitvoeren.

Een ander belangrijk onderdeel in het afstudeerprogramma is het reflecteren op de behaalde competenties. Dit kan aan de hand van een reflectieverslag, waarin de competentieontwikkeling van de student beschreven staan.

Taalbeheersing is een van de punten die op orde moet zijn bij elke afgestudeerde hbo'er. Schriftelijk taalbeheersing is hier een belangrijk onderdeel van en dus zullen schriftelijke beroepsproducten (ook) een plek moeten krijgen in het afstudeerprogramma. Dit hoeven, zoals hierboven besproken, geen scripties te zijn. Waar bij schriftelijke taalvaardigheid op gelet moet worden is dat hoofd- en bijzaken onderscheiden worden, dat de structuur helder en duidelijk is en dat de argumentatie steekhoudend is. Saxion is op dit moment bezig met het definiëren van een hbo eindniveau qua taal, zodat duidelijk wordt wat dit eindniveau precies inhoudt en waarop beoordeeld moet worden. Aan deze werkgroep neemt de onderwijskundige verbonden aan onze opleiding deel. De beschrijving van dit eindniveau zoals dit voorlopig gedefinieerd is, is: *Een HBO-professional kan taal op doeltreffende wijze aanwenden om beroepsgerelateerde en maatschappelijke informatie tot zich te nemen, te verwerken en over te dragen.*

Het visitatiepanel geeft aan dat het zinvol is om de hieronder genoemde documenten te gebruiken, aangezien hier richtlijnen/handvatten aangereikt worden voor het verbeteren van het afstudeerprogramma:

- Rapport Beoordelen is Mensenwerk
- Rapport Onderwijs ontwerpen is mensenwerk
- Protocol Verbeteren en Verantwoorden van Afstuderen in het hbo 2.0

Overall conclusie van het ontwikkelgesprek is dat het afstudeerprogramma gezien moet worden als een Proeve van bekwaamheid, waarbij de 8 Engineeringscompetenties op eindniveau afgetoetst moeten worden. Dit kan door middel van verschillende toetsvormen/op te leveren beroepsproducten. Voor de borging blijft gelden dat de

examencommissie over het gehele afstudeerprogramma een eigenstandig oordeel moet geven. Dit betekent dat als het afstudeerprogramma uit meerdere beroepsproducten en meerdere beoordelingsformulieren bestaat, deze allemaal meegenomen moeten worden in het vormen van het eigenstandig oordeel.

Op basis van (onder andere) het ontwikkelgesprek formuleert de projectgroep de volgende acties:

- Inventariseren welke richtlijnen/handvatten uit de verschillende documenten interessant zijn voor ons om te gebruiken in het afstudeerprogramma.
- Een academiebreed afstudeerprogramma opzetten, waarbij de invulling van het soort mogelijke beroepsproducten voor eigen invulling van de opleidingen is.
- Een pilot starten met het aangepaste afstudeerprogramma (bij voorkeur bij de opleiding Werktuigbouwkunde).